

Aan statenleden van de provincie Noord-Holland en de leden van de commissie leefomgeving van de provincie

Haarlem, 27 maart 2024

Betreft: vergunningsaanvraag Afvalzorg zonneweide Schoteroog in relatie tot plannen energielandschap Schoteroog.

Geachte dames en heren,

Wij hebben begrepen dat aan u een vergunningsaanvraag van Afvalzorg zal worden voorgelegd. Een vergunningsaanvraag voor de aanleg van een zonneweide op Schoteroog. Deze vergunningsaanvraag wordt aan u voorgelegd omdat de zonneweide is gesitueerd op Schoteroog, een voormalige stortplaats voor afval. Daardoor is de provincie NH het bevoegd gezag om hierover een besluit te nemen.

Wij willen graag het volgende onder uw aandacht brengen.

De gemeente Haarlem ziet Schoteroog als toekomstig energielandschap, waar zon- en windenergie opgewekt worden. Dit als invulling van het zoekgebied, dat is opgenomen in de RES 1.0.

De situatie binnen de gemeente Haarlem is als volgt:

- De Gemeente Haarlem heeft een Omgevingsvisie 2045 ⁱ opgesteld, die begin 2022 is vastgesteld. Deze Omgevingsvisie 2045 betreft geheel Haarlem zonder uitzondering naar wijken of gebieden. De visie heeft als motto “Hoe kunnen we ervoor zorgen dat de stad over 25 jaar nog net zo prettig zo niet prettiger is om in te wonen, te werken en te recreëren” en gaat uit van een integrale benadering. Deze benadering is ook gekozen voor de verdere concretisering van beleid en uitvoering, zo wordt aangegeven. Deze concretisering vindt dan plaats via een Omgevingsplan, via thematische plannen (bijv. Actieplan Schone Energie), via Zone-ontwikkeling en via Gebiedsprogramma's, waaronder het gebied rond Schoteroog ⁱⁱ, zo valt te lezen in het omgevingsplan van Haarlem.
- De omgevingsvisie is onderbouwd met een OmgevingsEffectRapport ⁱⁱⁱ (OER). De Commissie MER constateert in haar toetsingsadvies ^{iv} over de Omgevingsvisie 2045 een aantal relevante tekortkomingen ^v. Hun advies om tot gebieds-specifieke uitwerking te komen, heeft voor Schoteroog nog niet plaatsgevonden. Opmerkelijk is dat in de OER de plaatsing van windturbines en de effecten daarvan **niet** onderzocht zijn. Ook de resultaten van de RES 1.0 (met zoekgebied Schoteroog) zijn toen niet specifiek onderzocht.
- Inmiddels is de RES-doelstelling van 35 TWh gehaald ^{vi} en is de Omgevingswet per 1-1-2024 ingegaan. Er is alle reden om visies, kaders en plannen te actualiseren en nieuwe inzichten te verwerken. Dat betreffen in de eerste plaats de Omgevingsvisie zelf en het Omgevingsplan dat per 1-1-2024 in premature staat beschikbaar is. Beiden zijn kaderstellend voor de ontwikkeling van Haarlem, waarbij een onderbouwende Plan-MER verplicht is. Daarnaast is er een noodzaak

om voor RES-zoekgebied Schoteroog tot een gebiedsgerichte visie en concretisering te komen. Dit als kader voor een samenhangende invulling van projecten die tot een energielandschap zouden moeten gaan leiden (MER-plichtig conform EU SMB-richtlijn). Dit verzoek is ook meermalig door omwonenden gedaan, maar tot op heden niet gehonoreerd.

- Of de gemeente Haarlem de noodzaak en bereidheid heeft om hierin stappen te zetten is onduidelijk. De signalen tot heden zijn niet positief, ook niet vanuit de bestuurders en politiek zelf ^{vii}. Voor het energielandschap op Schoteroog redeneert de gemeente in losse projecten: het zonneweide-project van Afvalzorg en los daarvan meerdere projecten voor windturbines ^{viii}, ieder onder de “drempelwaarde” van een “windpark”. Daarmee is geen samenhangende (Project-)MER beoordeling mogelijk. Los hiervan is er geen kader beschikbaar voor de inpassing van het gehele energielandschap in het gebied rond Schoteroog. Bijvoorbeeld hoe gaan straks de mogelijke windturbines interfereren met de dan mogelijk al geplaatste zonnepanelen (zoals slagschaduw) of hoe gaan de mogelijke windturbines interfereren met een nieuwe affakkelininstallatie bij AWZI Rijnmond?
- Wat duidelijk is: De Gemeente Haarlem loopt met de huidige plannen voor Schoteroog, met een voorziene zonneweide en plannen voor meerdere windturbines, een juridisch risico in strijd met de SMB-richtlijn, de Omgevingswet en andere wet- en regelgeving te handelen. Zo te handelen is strijdig met het zorgvuldigheidsbeginsel van AWB (art 3:2 en 3:46).

Wat vragen wij van u?

Het lijkt ons dat de provincie geen medewerking moet verlenen door op voorhand eventueel in te stemmen met een vergunningsaanvraag voor het realiseren van een deel van het energielandschap in Haarlem, i.c. de zonneweide van Afvalzorg.

Daarom dringen wij er bij u op aan om geen uitspraak te doen over de vergunningsaanvraag Afvalzorg.

Dit omdat er niet voldaan wordt aan alle wettelijke vereisten die verbonden zijn aan het realiseren van een energielandschap.

Wij horen graag van u of u onze mening deelt.

Altijd bereid tot het beantwoorden van vragen en het aangaan van overleg.

Bewonerscommissie Land in Zicht

(Piet van Rij, Marc Spanjer, Wouter Stolp, Anton Opperman, Tonny Gutte, Jeany Hoogerbrugge, Toine van den Dries)

<https://bewonerslandinzicht.com>

ⁱ Omgevingsvisie 2045 - <https://haarlem.nl/sites/default/files/2022-06/Omgevingsvisie%20Haarlem%202045.pdf>

ⁱⁱ In Omgevingsvisie 2045 wordt gesproken over het gebied “Stadsrandpark Oost - energielandschap, recreatie en biodiversiteit”.

ⁱⁱⁱ Rapport “OmgevingsEffectRapport Omgevingsvisie Haarlem 2045”(status def/03, datum 1-10-2021, Royal Haskoning/DHV)

^{iv} Rapport Omgevingsvisie Haarlem – Toetsingsadvies over het milieueffectrapport (projectnr 3552 / 29-9-2021; Commissie voor de Milieueffectrapportage)

^v Een aantal relevante bevindingen van de Commissie Mer in hun toetsing van Omgevingsplan 2045

- Als beoordelingskader voor doelbereik en effecten is de omgevingsvisie onvoldoende specifiek. Doelen zijn veelal vrijblijvend geformuleerd en niet vertaald in tussendoelen.
- Er zijn te weinig aanknopingspunten voor een gebiedsgerichte uitwerking van de visie, aangezien de doel- en effectscores niet ruimtelijke gedifferentieerd zijn, terwijl deze gebieds-specifieke informatie wel beschikbaar was.
- Programma’s zijn er voor bedoeld om tot sectorale en gebieds-specifieke uitwerking te komen. Die concretisering is ook noodzakelijk voor monitoring, evaluatie en periodieke bijstelling van de visie.
- Alternatieven en voorkeursalternatief (VKA) volgen niet logisch uit effectbeoordeling. M.n. milieubelang is onduidelijk qua rol om in de beoordeling om tot het VKA te komen.
- Er is een "strijd om de ruimte" te verwachten, die niet inzichtelijk gemaakt wordt.
- Voor "beschermde gebieden" – er zijn geen ambities gesteld.
- Voor “geluidshinder” – er wordt uitgegaan van gemiddelde geluidsbelasting in vergelijking met landelijke gemiddelde, maar onduidelijk is hoe hoog die geluidsbelasting is bij woningen (waar, hoeveel woningen). Terwijl dit wel een indicator is voor gezondheidseffecten, zoals slaapverstoring en hart- en vaatziekten.
- Voor “luchtkwaliteit”- er zijn verschillende locaties waar WHO advieswaarden worden overschreden, wat een gevaar voor volksgezondheid inhoudt.
- Voor “energieverbruik”- energieverbruik wordt beschouwd als gemiddelde per inwoner. Er wordt niet gekeken naar waar binnen de gemeente verbetering mogelijk is, besparing door bedrijven lijkt niet meegenomen.

^{vi} Zie verslag 3-4-2023 Tweede Kamer van commissiedebat met minister Jetten (9-3-2023). Zie ook de grafiek van Martien Visser, lector energietransitie Hanze Hogeschool https://twitter.com/BM_Visser/status/1744991716279808103

^{vii} In het gesprek dat een vertegenwoordiging van Bewonerscommissie Land in Zicht 5 juli 2023 had met wethouder Berkhout is door hem aangegeven dat er geen gebiedsvisie en plan voor Schoteroog ontwikkeld gaat worden.

^{viii} Meerdere plannen voor windenergieprojecten op Schoteroog : 2 tweedehands windturbines van NNWW en mogelijk later nog en of meer windturbines van Rijnland of andere initiatiefnemers.